

BIULETYN SAMORZĄDOWY

Gminy Bystra-Sidzina

bezpłatny miesięcznik

www.bystra-sidzina.pl

Nr 3(119) marzec 2022, ISSN 2353-3803

nakład 1 000 egz.

W numerze m.in.:

Nasi wielcy rodacy

W 2022 roku mija 80-ta rocznica śmierci dwóch niezwykłych duchownych - bł. ks. Stanisława Pyrtka oraz br. Kazimierza Lipki, którzy wywodzili się z naszej małej ojczyzny. Warto przypomnieć historię ich życia.

Więcej na str. 8-13

Konkurs palm wielkanocnych

Gminny Ośrodek Kultury, Promocji, Turystyki i Sportu Bystra-Sidzina serdecznie zaprasza dzieci i młodzież na konkurs palm wielkanocnych. Przygotowane prace przyjmowane będą od indywidualnych mieszkańców, a także od zorganizowanych grup działających na naszym terenie.

Więcej na str. 15-16

Nowa radna złożyła ślubowanie

Podczas obrad XXXI sesji Rady Gminy ślubowanie złożyła nowo wybrana radna. Zgodnie z obwieszczeniem Komisarza Wyborczego z dnia 28 lutego 2022 r. o wynikach wyborów uzupełniających do Rady Gminy Bystra-Sidzina radną wybrana została pani Janina Józefa Totoś. Życzymy powodzenia w pełnieniu mandatu społecznego.

Więcej na str. 2-6

Informacja Wójta Gminy Bystra-Sidzina o podejmowanych decyzjach w okresie od 24 lutego 2022 r. do 30 marca 2022 r.

W wymienionym okresie prócz zarządzeń w sprawie zmiany w planie finansowym Gminy Bystra-Sidzina na 2022 rok oraz zarządzeń w sprawie zmian w budżecie Gminy Bystra-Sidzina na 2022 r. wójt wydał zarządzenia w sprawie:

1) zmiany zarządzenia w sprawie planu dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli oraz ustalenia maksymalnej kwoty dofinansowania opłat w 2022 r. za kształcenie nauczycieli zatrudnionych w szkołach i przedszkolach prowadzonych przez Gminę Bystra-Sidzina,

2) upoważnienia pracownika Urzędu Gminy Bystra-Sidzina do prowadzenia dokumentacji i opisywania dokumentów związanych z realizacją projektu LIFE w ramach umowy LIFE-IP MAŁOPOLSKA,

3) dwa zarządzenia w sprawie upoważnienia pracowników Urzędu Gminy Bystra-Sidzina do prowadzenia postępowań z zakresu administracji publicznej i podpisywania pism w imieniu Wójta Gminy Bystra-Sidzina,

4) upoważnienia Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej do prowadzenia postępowań w sprawach jednorazowego świadczenia pieniężnego dla obywateli Ukrainy,

5) upoważnienia pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bystrej Podhalańskiej do prowadzenia postępowań w sprawach jednorazowego świadczenia pieniężnego dla obywateli Ukrainy,

6) Powołania komisji przetargowej do przeprowadzenia postępowania przetargowego - Budowa skateparku wraz z elementami małej architektury oraz instalacją elektryczną w Bystrej Podhalańskiej.

W wymienionym okresie Wójt zawarł następujące umowy:

1) 20 umów na dofinansowanie wymiany niskowydajnego kotła na nowoczesny i ekologiczny kocioł, zawarte z osobami fizycznymi,

2) na rozbiórkę budynku drewnianego mieszkalnego jednorodzinnego na działce ewid. 405/2, 407/15 w Bystrej Podhalańskiej zawarta z firmą Usługi Remontowo-Budowlane Export-Import Jan Trzop z Sidziny,

3) na wykonanie programu funkcjonalno-użytkowego w zakresie rozbudowy gminnej „Głaza” w Sidzinie wraz z koncepcją oraz ustaleniem szacunkowych kosztów prac

projektowych i robót budowlanych, zawarta z Droprojekt Sp. z o.o. z Krakowa, ,

4) na wykonanie robót budowlanych w ramach zadania pn. „Remont drogi gminnej K440310 Sidzina – Sidzina Mała na odcinkach km: 0+000-0+052, 0+161-0+378, 2+421-2+459” z firmą Drogbud Sobaniak Sp. z o.o. z Zawoi,

5) na wykonanie programu profilaktycznego pt. „Mądry wybór” dla klas VI-VIII szkoły podstawowej, zawarta z firmą Scena Profilaktyczna Janusz Pasik z Krakowa,

6) na dotację celową dla GOPS zawarta z dyrektorem wydziału polityki społecznej województwa małopolskiego,

7) dwie umowy na dofinansowanie budowy przydomowej oczyszczalni ścieków zawarte z osobami fizycznymi,

8) na sprzedaż energii elektrycznej oraz świadczenie usług dystrybucji w lokalu mieszkalnym w budynku nr 721 w Sidzinie, zawarta z Tauron Sprzedaż sp. z o.o.,

9) na udzieloną pomoc finansową na wydatki dotyczące funkcjonowania Zespołu Interwencji Kryzysowej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Suchej Beskidzkiej, w związku z koniecznością zatrudnienia w placówce kadry przygotowanej zawodowo do rozpoznawania potrzeb i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej mieszkańcom gminy Bystra-Sidzina, zawarta ze Starostą Powiatu Suskiego,

10) na udzielenie pomocy finansowej w formie dotacji celowej przeznaczonej na realizację zadań przez Skansen w Sidzinie – Muzeum Kultury Ludowej, zawarta ze Starostą Powiatu Suskiego,

11) na zlecenie wykonywania pełnienia nadzoru inwestorskiego na remont drogi gminnej Sidzina-Sidzinka Mała – II etap, zawarta z Janem Pyka,

12) na budowę hali sportowej w Bystrej Podhalańskiej zawarta z firmą CREA BUDOWNICTWO Sp. z o.o. z Wrocławia.

13) na dofinansowanie projektu „e-Urząd w Gminie Bystra-Sidzina” zawarta z Zarządem Województwa Małopolskiego – panem Witoldem Kozłowskim – Marszałkiem Województwa,

14) na dofinansowanie remontu drogi gminnej K440823 Sidzina – Plebańska (do szkoły) w miejscowości Sidzina (A.N.)

Relacja z XXXI sesji Rady Gminy Bystra-Sidzina

XXXI sesja Rady Gminy odbyła się 31 marca 2022 r. Podczas obrad ślubowanie złożyła nowo wybrana radna. Zgodnie z obwieszczeniem Komisarza Wyborczego z dnia 28 lutego 2022 r. o wynikach wyborów uzupełniających do Rady Gminy Bystra-Sidzina zarządzonych w dniu 27 lutego

2022 r. radną wybraną została pani Janina Józefa Totoś z listy nr 1 KWW DĄB.

Podczas obrad Rada przyjęła uchwały w sprawach:

1) uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu szkoły w miejscowości Bystra

Ślubowanie radnej Janiny Totoś

Podhalańska.

Podjęcie uchwały zakłada zmiany w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, które umożliwią realizację nowej inwestycji związanej z budową hali sportowej przy Szkole Podstawowej w Bystrej Podhalańskiej.

2) zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Bystra-Sidzina.

W związku z rezygnacją z emisji papierów wartościowych skróceniu uległ okres wieloletniej prognozy finansowej do roku 2025 oraz zmianie uległy wydatki, wynik budżetu, rozchody budżetu i stan zadłużenia na koniec lat 2022-2025.

W Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Bystra-Sidzina dokonano następujących zmian:

- w zakresie roku 2022 dochody budżetu zwiększone zostały o kwotę 1.028.638,71 zł. Wydatki budżetu zwiększono o kwotę 2.052.001,78 zł. Wynik budżetu (deficyt) oraz przychody budżetu zwiększono o kwotę 1.013.363,07 zł, a kwotę długu na koniec roku zmniejszono o 2.700.000,00 zł.

- w zakresie roku 2023 dochody budżetu zwiększone zostały o kwotę 2.400.000,00 zł. Wydatki budżetu zwiększono o kwotę 3.600.000,00 zł. Wynik budżetu zmniejszono o kwotę 1.200.000,00 zł. Przychody budżetu zwiększone zostały o kwotę 1.000.000,00 zł, a rozchody budżetu zmniejszono o kwotę 200.000,00 zł. Kwota długu na koniec roku została zmniejszona o 2.500.000,00 zł.

- w zakresie roku 2024 dochody budżetu zmniejszone zostały o kwotę 2.400.000,00 zł. Wydatki budżetu zmniejszono o kwotę 2.000.000,00 zł. Wynik budżetu oraz rozchody budżetu zmniejszono o kwotę 400.000,00 zł, a kwotę długu na koniec roku zmniejszono o 2.100.000,00 zł.

- w zakresie roku 2025 wydatki budżetu zwiększono się o kwotę 350.000,00 zł. Wynik budżetu oraz rozchody budżetu zmniejszono o kwotę 350.000,00 zł. Kwotę długu na koniec roku zmniejszono o 1.750.000,00 zł.

Zaktualizowane zostały wskaźniki spłaty zobowiązań z art. 243 ustawy z dnia 27 czerwca 2009 r. o finansach publicznych oraz informacje dodatkowe w zakresie lat

2022-2025.

W wykazie przedsięwzięć Gminy Bystra-Sidzina dokonano zmian w przedsięwzięciu "Budowa Hali Sportowej w Bystrej Podhalańskiej", realizowanym przez Urząd Gminy Bystra-Sidzina, skracając okres realizacji do roku 2023 oraz ustalając łączne nakłady finansowe i limit wydatków na 2023 rok w kwocie 4.500.000,00 zł. Ponadto wprowadzono przedsięwzięcie pn. "Odnawialne źródła energii dla mieszkańców Gminy Bystra-Sidzina w ramach klastra energii o nazwie "Brama Podhala" - zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego", realizowane przez Urząd Gminy Bystra-Sidzina w latach 2022-2023, o łącznych nakładach finansowych oraz z limitem wydatków na rok 2023 w wysokości 50.000,00 zł.

2) zmian w budżecie Gminy Bystra-Sidzina na rok 2022.

W podjętej uchwale plan dochodów budżetu Gminy Bystra-Sidzina na 2022 rok zwiększono się o kwotę 604.385,21 zł. W ramach tej kwoty wprowadzono:

- dochody majątkowe w kwocie 500.000,00 zł z tytułu dotacji celowej z Powiatu Suskiego na dofinansowanie budowy chodnika wraz z oświetleniem w ciągu drogi powiatowej 1677K w miejscowości Sidzina,

- dochody bieżące w kwocie 67.321,00 zł ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg na dofinansowanie remontu drogi gminnej Sidzina Plebańska (Do szkoły) w miejscowości Sidzina,

- dochody bieżące w kwocie 25.272,00 zł ze środków rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej na wsparcie szkół w zakresie zorganizowania dodatkowych zajęć specjalistycznych z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej,

- dochody bieżące w kwocie 1.792,21 zł z tytułu dotacji celowej na zadania z zakresu administracji rządowej, z przeznaczeniem sfinansowania zrealizowanych w 2021 r. zadań wynikających z ustawy – Prawo o aktach stanu cywilnego, ustawy o ewidencji ludności oraz ustawy o dowodach osobistych,

- dochody bieżące w kwocie 10.000,00 zł z tytułu dotacji celowej w ramach pomocy finansowej z Powiatu Suskiego na dofinansowanie działalności Skansenu w Sidzinie – Muzeum Kultury Ludowej.

Plan wydatków budżetu Gminy Bystra-Sidzina na 2022 rok został zwiększony o kwotę 1.627.748,28 zł. W ramach zmian budżetowych wprowadzono:

- wydatki bieżące w kwocie 100.000,00 zł z przeznaczeniem na pomoc finansową w formie dotacji celowej dla Powiatu Suskiego na dofinansowanie remontu drogi powiatowej Jordanów – Toporzysko – Sidzina w miejscowości Sidzina,

- 1.000.000,00 zł na budowę chodnika wraz z oświetleniem w ciągu drogi powiatowej w miejscowości Sidzina,

- 1.500.000,00 zł na pomoc finansową w formie dotacji celowej dla Powiatu Suskiego na dofinansowanie zadania:

Stabilizacja drogi powiatowej Zubrzyca – Sidzina – Bystra – Łętownia w miejscowości Sidzina,

- 450.062,00 zł na pomoc finansową w formie dotacji celowej dla Powiatu Suskiego na dofinansowanie zadania: Przebudowa drogi powiatowej Jordanów – Mąkacz – Bystra w miejscowości Jordanów i Bystra Podhalańska,

- wydatki bieżące w kwocie 147.321,00 zł z przeznaczeniem na remont drogi gminnej Sidzina Plebańska (Do szkoły w miejscowości Sidzina w ramach środków Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg,

- wydatki majątkowe w kwocie 47.000,00 zł z przeznaczeniem na wykonanie drogi wewnętrznej wraz z utwardzeniem terenu na działkach gminnych w Sidzinie, które jest realizowane w ramach funduszu sołeckiego wsi Sidzina,

- wydatki bieżące w kwocie 18.080,05 zł na utrzymanie przystanków na terenie Gminy Bystra-Sidzina, stanowiące niewykorzystane środki w roku ubiegłym.

- wydatki majątkowe w kwocie 30.000,00 zł z przeznaczeniem na wykonanie programu funkcjonalno-użytkowego na przebudowę kotłowni węglowej na biomasową opalaną zrębkami drzewnymi w budynku ośrodka zdrowia w Sidzinie,

- wydatki bieżące na wynagrodzenia i pochodne w kwocie 1.792,21 zł w związku z otrzymaniem dotacji na sfinansowanie zrealizowanych w roku ubiegłym zadań wynikających z ustawy – Prawo o aktach stanu cywilnego, ustawy o ewidencji ludności oraz ustawy o dowodach osobistych,

- wydatki majątkowe w kwocie 20.000,00 zł z przeznaczeniem na zakup i montaż centrali telefonicznej w urzędzie gminy,

- zmniejszenie wydatków na obsługę długu o kwotę 210.000,00 zł w związku z rezygnacją z emisji papierów wartościowych,

- zwiększenie wydatków bieżących o kwotę 25.272,00 zł z przeznaczeniem na zorganizowanie dodatkowych zajęć specjalistycznych z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej w ramach otrzymanych środków rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej,

- zwiększenie wydatków bieżących na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o kwotę 79.949,33 zł stanowiącą niewykorzystane środki w roku ubiegłym;

- zwiększenie wydatków bieżących na działania mające na celu realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu o kwotę 9.707,17 zł stanowiącą niewykorzystane środki w roku ubiegłym,

- zmianę źródła finansowania dotacji celowej dla Powiatu Suskiego na dofinansowanie działalności Zespołu Interwencji Kryzysowej działającego w strukturach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Suchej Beskidzkiej – wydatek będzie finansowany w ramach

działań mających na celu realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu ze środków niewykorzystanych w roku ubiegłym,

- zmniejszenie wydatków majątkowych o kwotę 153.850,15 zł na budowę przydomowych oczyszczalni ścieków w ramach środków Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych,

- zwiększenie wydatków majątkowych o kwotę 30.000,00 zł z przeznaczeniem na wykonanie Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych,

- zwiększenie wydatków bieżących na realizację zadań w zakresie ochrony środowiska o kwotę 22.091,87 zł stanowiącą niewykorzystane środki w roku ubiegłym,

- zwiększenie wydatków bieżących o kwotę 10.000,00 zł z tytułu dotacji podmiotowej dla Skansenu w Sidzinie w ramach dotacji otrzymanej z Powiatu Suskiego,

- zwiększenie wydatków majątkowych o kwotę 181.100,00 zł z tytułu dotacji celowej stanowiącej wkład własny do realizacji operacji „Podniesienie jakości życia mieszkańców Podbabogórza poprzez rozbudowę skansenu oraz utworzenie mobilnej strefy rekreacyjno-sportowej”,

- zmiany wydatków majątkowych w ramach Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych o kwotę 1.916 777,20 zł, w ramach których zwiększone zostały wydatki na budowę placu sportowo-rekreacyjnego w Bystrej Podhalańskiej o kwotę 23.235,20 zł, oraz zmniejszone zostały wydatki na budowę placu sportowo-rekreacyjnego w Sidzinie o kwotę 1.940.012,40 zł.

Przychody budżetu Gminy Bystra-Sidzina na 2022 rok zwiększono się o kwotę 1.023.363,07 zł. W ramach wprowadzonych zmian zwiększone zostały przychody z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikające z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych, związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach o kwotę 794.363,07 zł. Kwota ta dotyczy:

- niewykorzystanych środków w ramach Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych – 657.534,65 zł;

- niewykorzystanych środków z rozliczenia dochodów z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych i wydatków nimi sfinansowanych – 79.979,33 zł;

- niewykorzystanych środków z rozliczenia dochodów z części opłaty za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym i wydatków nimi finansowanych – 16.707,17 zł;

- niewykorzystanych środków z rozliczenia dochodów z opłat i kar za korzystanie ze środowiska i wydatków nimi finansowanych – 22.091,87 zł;

- niewykorzystanych środków z rozliczenia dochodów z opłat za korzystanie z przystanków komunikacyjnych i wydatków nimi finansowanych – 18.080,05 zł;

Ponadto zmniejszone zostały przychody ze sprzedaży innych papierów wartościowych o kwotę 2.700.000,00 zł. Zwiększono wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o kwotę 509.683,00 zł oraz nadwyżkę z lat ubiegłych o kwotę 2.419.317,00 zł.

4) sprostowania błędu pisarskiego w uchwale Nr XXX/239/22 z 24 lutego 2022 r.

W podjętej uchwale sprostowana została błędnie wpisana kwota w podjętej uchwale Nr XXX/239/22 Rady Gminy Bystra-Sidzina z dnia 24 lutego 2022 r. w sprawie zmian w budżecie Gminy Bystra-Sidzina na 2022 rok polegająca na tym, iż w § 1 ust. 2 zamiast kwoty „54 298,60 zł” winna być kwota „62 169,60 zł”.

5) wystąpienia z wnioskiem do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji za pośrednictwem Wojewody Małopolskiego o ustalenie urzędowej nazwy „Kotówka” stanowiącej część wsi Sidzina.

Podjęta uchwała umożliwi wystąpienie z wnioskiem o ustalenie urzędowej nazwy części Sidziny „Kotówka”. Podjęcie kroków do uregulowania nazwy „Kotówka” było poddane konsultacjom społecznym od 7 do 23 lutego br. Złożono 140 ankiet, popierających wprowadzenie nazwy tej części wsi Sidzina.

6) Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2026.

Uchwała Rady Gminy jest odpowiedzią na zmiany przepisów prawa. W związku z nowelizacją ustawy o wychowaniu w trzeźwości, przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o zdrowiu publicznym, wprowadzono zmianę polegającą na utworzeniu w miejscu Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Krajowego Biura Przeciwdziałania Narkomanii, nowej instytucji - Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom. Jego zadaniem jest prowadzenie działalności w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, innych substancji psychoaktywnych, w tym uzależnień behawioralnych. Według przyjętych uregulowań do 31 marca 2022 r. samorządy gminne powinny przyjąć połączone programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz program przeciwdziałania narkomanii z uwzględnieniem uzależnień behawioralnych.

7) wyrażenia zgody na zamianę nieruchomości w miejscowości Bystra Podhalańska.

Uchwała dotyczy regulacji części drogi przy zabudowaniach w rejonie roli Radoniowej w Bystrzej Podhalańskiej. Zamiana pozwoli na rozwiązanie sytuacji faktycznego użytkownika gruntu, gdzie działka mieszkańca wchodzi w teren drogi gminnej. Na skutek zamiany, zmianie ulegnie położenie drogi bliżej rzeki.

8) wyrażenia zgody na zamianę nieruchomości w miejscowości Bystra Podhalańska

Uchwała dotyczy regulacji drogi na roli Gizowej do

mostu na rzece Bystrzance, gdzie teren biegnie po gruncie prywatnym. W celu uregulowania aktualnego użytkownika terenu przez gminę i mieszkańców, Rada Gminy wyraziła zgodę na zamianę części nieruchomości gminy na roli Traczykowej, która przylega do nieruchomości strony zamiany, czyli właściciela gruntu na roli Gizowej. Koszty zamiany rozłożone zostaną po 50% na każdą ze stron.

9) wyrażenia zgody na sprzedaż nieruchomości stanowiącej własność Gminy Bystra - Sidzina położonej w miejscowości Sidzina.

Uchwała dotyczy sprzedaży nieruchomości w rejonie Wielkiej Polany w Sidzinie. Na miejscu została przeprowadzona wizja przez radnych, a teren na który Rada Gminy wyraziła zgodę sprzedaży ze względu na kształt i usytuowanie nie nadaje się do samodzielnego zagospodarowania. Sprzedaż nieruchomości poprawi zagospodarowanie działek przyległych. Zapisy podjętej uchwały zakładają sprzedaż w trybie bezprzetargowym na podstawie przygotowanego operatu.

10) zmiany uchwały Nr I/3/18 Rady Gminy Bystra-Sidzina z dnia 22 listopada 2018 r. w sprawie powołania Komisji Rewizyjnej Rady Gminy Bystra-Sidzina w kadencji 2018-2023 i ustalenia jej składu osobowego.

Rada Gminy w podjętej uchwale dokonała uzupełnienia skład Komisji Rewizyjnej o radną Janinę Totoś.

11) przyjęcia programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Bystra-Sidzina w roku 2022.

Uchwała ma na celu realizację przepisów nowelizacji ustawy o ochronie zwierząt, która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2022 r. Nowelizacja rozszerzyła obowiązki ciążyące na jednostkach samorządu terytorialnego o szereg dodatkowych czynności, mieszczących się w obrębie zadań własnych, wykonywanych na podstawie ustawy. Działania te, zgodnie z ogólnymi postulatami poszerzenia humanitarnej ochrony zwierząt, a także sposób zredagowania ustawy wskazuje na ogólną intencję skierowania dostępnych środków na jak najbardziej efektywną i wydajną walkę z bezdomnością zwierząt.

12) udzielenia pomocy finansowej w formie dotacji celowej Powiatowi Suskiemu przeznaczonej na dofinansowanie zadania realizowanego przez ZOZ w Suchej Beskidzkiej pn. „Zakup stołu operacyjnego na Blok Operacyjny oraz modernizacja Oddziału Chirurgicznego”.

Uchwała dotyczy pomocy dla Powiatu Suskiego. Wysokość planowanej dotacji jest iloczynem ilości osób i stawki 2 zł za mieszkańca naszej gminy, a przekazane środki mają być przeznaczone na zadanie realizowane przez ZOZ w Suchej Beskidzkiej pn. „Zakup stołu operacyjnego na Blok Operacyjny oraz modernizacja Oddziału Chirurgicznego”.

13) ustanowienia Odznaki Honorowej Gminy Bystra-Sidzina, ustalenia jej wzoru oraz zasad i trybu nadawania

i noszenia.

Rada Gminy, mając na celu odpowiednie uhonorowanie, wyróżnienie osób fizycznych, które całokształtem działalności zawodowej i społecznej, względnie realizacją swoich zadań na rzecz Gminy Bystra-Sidzina w sposób znaczący przyczyniły się do gospodarczego, kulturalnego i społecznego rozwoju Gminy Bystra-Sidzina, ustanowiła Odznakę Honorową Gminy Bystra-Sidzina wraz z zasadami jej nadawania i wręczania.

Projekt Odznaki Honorowej Gminy Bystra-Sidzina został zaopiniowany pozytywnie przez Komisję Heraldyczną oraz Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji.

14) określenia zasad udzielania dotacji celowej ze środków budżetu Gminy Bystra-Sidzina na dofinansowanie zakupu i montażu odnawialnych źródeł energii.

Podjęta uchwała dotyczy możliwości pozyskania dofinansowania na zakup i montaż instalacji odnawialnych źródeł energii dla mieszkańców biorących udział w projekcie „Brama Podhala” na warunkach preferencyjnych (prosument). Zgodnie z ustawą o odnawialnych źródłach energii od dnia 1 kwietnia 2022 roku obowiązują nowe zasady dotyczące rozliczeń wyprodukowanej energii elektrycznej, tym samym dla skorzystania przez mieszkańców z dotychczasowych zasad konieczne jest podpisanie umowy o dofinansowanie najpóźniej z dniem 31 marca 2022 roku. Niezbędne jest do tego opracowanie regulaminu udzielania dotacji celowych ze środków gminy oraz zabezpieczenie środków na dofinansowanie.

15) udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Suskiemu.

Rada Gminy postanowiła udzielić pomocy finansowej Powiatowi Suskiemu na dofinansowanie przebudowy drogi powiatowej Jordanów-Mąkacz-Bystra w miejscowości Jordanów i Bystra Podhalańska. Wysokość dofinansowania przewidziana jest do kwoty 450.062,00 zł.

16) udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Suskiemu.

fot. J. Motor

Rada Gminy postanowiła udzielić pomocy finansowej Powiatowi Suskiemu na dofinansowanie dokończenia remontu drogi powiatowej na roli Przybysiowej w Sidzinie (odcinek od mostu do granicy z gminą Jordanów). Wysokość dofinansowania przewidziana jest do kwoty 200.000,00 zł.

17) udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Suskiemu.

Rada Gminy postanowiła udzielić pomocy finansowej Powiatowi Suskiemu na dofinansowanie, na stabilizację drogi powiatowej i wykonanie muru oporowego na Sołtystwie w Sidzinie. Wysokość dofinansowania przewidziana jest do kwoty 1.500.000,00 zł.

18) uchylenia uchwały Nr XXX/245/22 Rady Gminy Bystra-Sidzina z dnia 24 lutego 2022 r.,

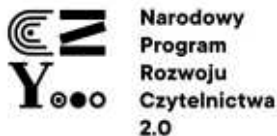
Uchwała została podjęta w związku z wycofaniem się z realizacji projektowania i budowy chodnika w Sidzinie na roli Drabowej, wynikłego z braku wykonania projektu chodnika.

19) wyrażenia woli przejęcia od Powiatu Suskiego zarządu drogi dla realizacji zadania pn. „Przebudowa drogi powiatowej nr 1677K, klasy Z, polegająca na budowie chodnika z kanalizacją deszczową, na odcinku od km 10+083,01 do km 11+179,06, jedn. ewid. Bystra-Sidzina, obręb Sidzina”.

Uchwała została podjęta w związku z uzyskaniem przez Gminę Bystra-Sidzina środków z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na sfinansowanie inwestycji budowy chodnika wraz z oświetleniem w ciągu drogi powiatowej 677K w miejscowości Sidzina, Gmina zamierza zrealizować inwestycję w 2022 r. Na przedmiotową inwestycję uzyskano pozwolenie na budowę wraz z zatwierdzoną dokumentacją projektową, co pozwala na rozpoczęcie zadania. Z uwagi na fakt iż właścicielem terenu objętego inwestycją jest Powiat Suski, gmina wyraża wolę przejęcia od powiatu zarządzania drogą powiatową 1677K w zakresie dotyczącym realizacji inwestycji. Powiat Suski będzie partycypował w kosztach inwestycji.

W dalszej części obrad Rada Gminy przyjęła opinię dotyczącą trwającej wojny na Ukrainie. W treści dokumentu radni potępił brutalnie prowadzoną, niesprawiedliwą wojnę, w której systematycznie niszczone są miasta Ukrainy oraz giną niewinni cywile, w tym dzieci, a ludność zmuszona jest do ucieczki m.in. do Polski. Równocześnie Rada Gminy Bystra-Sidzina wyraziła podziw i uznanie dla bohaterskiej obrony narodu ukraińskiego oraz złożyła podziękowanie dla mieszkańców naszej gminy, organizacji społecznych, instytucji i wolontariuszy, którzy ofiarnie włączyli się w różne formy pomocy dla ofiar wojny, w tym w pomoc uchodźcom. (A.N.)

Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa

Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa to jeden z najważniejszych i największych programów wieloletnich Ministerstwa Kultury, Dziedzictwa

Narodowego i Sportu, realizowany we współpracy z Ministerstwem Edukacji i Nauki, Biblioteką Narodową, Instytutem Książki oraz Narodowym Centrum Kultury.

Celem Programu jest rozwijanie zainteresowań uczniów przez promowanie i wspieranie rozwoju czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży.

W ramach Programu Gmina Bystra-Sidzina pozyskała środki z dotacji celowej w kwocie 18 000 zł i zabezpieczyła środki własne w kwocie 4 500 zł – łącznie 22 500 zł.

Dzięki pozyskanym środkom zostaną zakupione nowości wydawnicze i uatrakcyjniony zostanie księgozbiór bibliotek szkolnych oraz przedszkolnych.

Dofinansowanie pozwoli bibliotece szkolnej w Sidzinie na zakup nowości wydawniczych dla wszystkich grup wiekowych uczniów szkoły, książek obrazkowych dla najmłodszych oraz audiobooków. Dzięki uzyskanemu wsparciu planowany jest zakup wyposażenia czytelni (stolików i krzeseł) jak również nowych regałów. Zaplanowano również realizację działań promujących czytelnictwo wśród uczniów między innymi organizację

spotkań z regionalnymi twórcami, przeprowadzanie projektów i konkursów czytelniczych, włączenie się w obchody i organizację Nocy Bibliotek.

W przypadku placówek wychowania przedszkolnego wsparcie finansowe posłuży na zakup nowości wydawniczych dla dzieci w wieku 3-6 lat, realizację działań promujących czytelnictwo poprzez zainteresowanie dzieci książką oraz zachęcenie rodziców do czytania dzieciom w domu.

Do udziału w realizacji „Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa” zakwalifikowały się następujące placówki:

1. Szkoła Podstawowa im. Dzieci Zamojszczyzny w Sidzinie, której przyznano dofinansowanie w wysokości 12 000,00 zł plus wkład własny 3 000,00 zł
2. Przedszkole Publiczne w Sidzinie, któremu przyznano dofinansowanie w wysokości 3 000,00 zł plus wkład własny 750,00 zł
3. Przedszkole Publiczne w Bystrej Podhalańskiej, któremu przyznano dofinansowanie w wysokości 3 000,00 zł plus wkład własny 750,00 zł. (B.C)

Gminne Eliminacje do Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy Pożarniczej

14 marca 2022 r., w remizie Ochotniczej Straży Pożarnej w Bystrej Podhalańskiej odbyły się eliminacje gminne Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy Pożarniczej. W eliminacjach wzięło udział 12 uczestników, po 6 w dwóch kategoriach. Grupa młodsza to uczniowie klas I-IV szkół podstawowych z Bystrej Podhalańskiej i Sidziny oraz grupa starsza to uczniowie klas V-VIII szkół podstawowych z Bystrej Podhalańskiej i Sidziny.

Celem turnieju jest popularyzowanie przepisów wśród młodzieży, a także kształtowanie umiejętności w zakresie ochrony ludności, ekologii, ratownictwa i ochrony przeciwpożarowej.

Zwycięzcami w poszczególnych kategoriach zostali:

Grupa młodsza:

Błachut Patryk - I miejsce;

Gałka Jakub - II miejsce;

Kordel Maciej - III miejsce;

Grupa starsza:

Talapka Karol - I miejsce;

Łabuz Mateusz - II miejsce;

Maj Bartłomiej - III miejsce;

Zdobywcy pierwszych miejsc, czyli Błachut Patryk i Talapka Karol, będą reprezentować naszą Gminę na eliminacjach powiatowych w Suchej Beskidzkiej.

Wszyscy uczestnicy otrzymali pamiątkowe dyplomy oraz upominki.

Jeszcze raz serdeczne gratulujemy zwycięzcom i życzymy powodzenia w dalszym etapie turnieju! (A.G.)

Fot. G.Lipka

ROCZNICA MĘCZEŃSKIEJ ŚMIERCI DUCHOWNYCH Z GMINY BYSTRA-SIDZINA

Brata Kazimierza Lipki oraz bł. ks. Stanisława Pyrtka

Rok 1939 trwale wpisał się w tragiczne karty historii naszego narodu. Polska po raz kolejny została zaatakowana przez swych sąsiadów. W nawiązaniu do Paktu Ribbentrop-Mołotow nazistowskie Niemcy jak i sowiecka Rosja, napadły na nasze ziemie. Mimo przytłaczającej przewagi wrogich armii zarówno pod względem liczebności oraz technologii militarnej nasi obrońcy reprezentowali heroiczną postawę, stawiając czoła wrogim najeźdźcom.

Po przełamaniu oporu Wojska Polskiego agresorzy spod znaku nazistowskiej swastyki jak i czerwonej gwiazdy potężnie ingerowali w życie społeczne okupowanej Polski. Masowa likwidacja oficerów Wojska Polskiego oraz polskiej inteligencji to nie wszystko, śmiertelne żniwa zebrano także wśród polskich duchownych. Katolicy księży towarzyszyli Polakom w najtrudniejszych momentach w walce o niepodległą i suwerenną Polskę, dlatego okupanci naszej Ojczyzny chcieli za wszelką cenę pozbawić Polaków drogi chrześcijaństwa, która była dla bohaterów zrywów niesamowitą siłą, aż do wypędzenia czerwonego oprawcy w roku 1989.

Świadectwo poświęcenia własnego życia za wierną posługę kapłańską, my - mieszkańcy Gminy Bystra-Sidzina nie musimy daleko szukać. Nasza mała ojczyzna wydała na świat dwóch niezwykłych Polaków, którzy za wiarę oraz umiłowanie Polski przeszli męczeńską śmierć. Poznajmy Ich historię i głosmy ją dalej jako niezwykle świadectwo wiary i patriotyzmu...

Bł. ks. Stanisław Pyrtak z Bystrej Podhalańskiej

Urodził się 21 marca 1913 r. w Bystrej Podhalańskiej w zaborze monarchii Austro-Węgier. Był synem miejscowego rolnika Józefa i Ludwika z domu Cholewa. Do Kościoła Rzymskokatolickiego w sakramencie Chrztu św. został przyjęty dzień po narodzeniu w jordanowskim kościele parafialnym pw. Przenajświętszej Trójcy. Stało się to w niecałe 5 lat po Chrzcie św., który w tej samej świątyni przyjął inny kapłan i późniejszy męczennik pochodzący z Jordanowa, ks. Piotr Edward Dańkowski (zm. W 1942 r. w Auschwitz). Oba dane miało być wyniesienie na ołtarze tego samego dnia przez św. Jana Pawła II.

Stanisław do szkoły podstawowej uczęszczał już w niepodległej Rzeczypospolitej. Po zakończeniu ośmioletniego gimnazjum nadszedł czas ważnych decyzji. Stanisław nie miał wahań – nadeszło bowiem powołanie. Boże wezwanie pokierowało go na wschodnie rubieże Rzeczypospolitej i zapukał do bram Seminarium Duchownego im. św. Józefa w Wilnie. Został w owym 1934 r. przyjęty. Rozpoczęło się przygotowanie do sakramentu kapłaństwa.

Seminaryjne studia teologiczne uzupełniał studiami na Wydziale Teologicznym wileńskiego Uniwersytetu im. Stefana Batorego. Ich ukończenie stanęło pod wielkim znakiem zapytania na rok przed święceniami 1 września 1939 r. bowiem Niemcy zaatakowały Rzeczpospolitą.

Fotografia bł. ks. Stanisława Pyrtka pochodząca z publikacji książkowej ks. Tadeusza Krahel „Martyrologia duchowieństwa archidiecezji wileńskiej 1939 – 1945”, Białystok, 2017

Stanisław przebywał wówczas – był wszak koniec wakacji, a rok akademicki miał się zaczynać 1 października 1939 r. – u rodziny na Podhalu. Ale 14 września 1939 r. władze seminaryjne wystosowały przez Polskie Radio Wilno apel do alumnów, by szybciej przybyli do Wilna, gdyż nauka rozpocznie się wcześniej, niż planowano. Obawiano się, że później z powodu wojny trudno będzie alumnom przybyć do Seminarium. W odpowiednim czasie, bowiem ostatnia audycja Radia Wileńskiego nadana została 16 września 1939 r.

Wielu kleryków z zachodnich stron Polski wezwania jednakże nie usłyszało, albo nie było w stanie zareagować, i już do Wilna nie wróciło. Stało się to jeszcze trudniejsze, gdy po Niemcach 17 września 1939 r. Rzeczpospolita została zaatakowana przez Rosjan. Dwa dni później padło Wilno...

Nie wiadomo, czy radiowe wezwanie usłyszał Stanisław. W każdym razie z narażeniem życia przedostał się przez nowe granice, wytyczone przez totalitarne, zaborcze Niemcy i Rosję, i powrócił do Wilna. Znalazł się wśród 90 alumnów, którym dane było kontynuować przygotowanie do kapłaństwa.

Święcenia kapłańskie przyjął 16 czerwca 1940 r., z rąk swego ordynariusza, abpa Romualda Jałbrzykowskiego w bazylice archikatedralnej. Stało się to w dzień po ponownym przejściu Wilna przez Rosjan, gdy ulice miasta przeczesywały zaborcze, okupacyjne wojska rosyjskie.

Ukończył studia i uzyskał stopień magistra. Wydział Teologiczny Uniwersytetu im. Stefana Batorego, który już wówczas – po rozwiązaniu – działał w podziemiu, prowadził działalność w ramach Seminarium Duchownego. Tam prowadzono seminaria naukowe i kontynuowano

*Bl. ks. Stanisław Pyrtak.
Źródło: Parafia Świętego Marcina w Bystrej Podhalańskiej*

prace magisterskie. Od 14 lipca 1940 r., w miesiąc po wejściu Rosjan, zaczęły się represje, wywózki na Syberię. Rosjanie – najczęściej nocami – porywali ofiary i ich całe rodziny z domowych pieleszy, początkowo urzędników państwowych, leśników, etc., później wystarczyło i tylko „podejrzanie” o wrogość wobec Rosji. Gnano ich na stacje kolejowe, skąd bydłymi wagonami transportowano na wschód, na Syberię. Kapłanów Rosjanie zaczęli prześladować oczywiście już wcześniej. Początkowo bezpośrednio ich nie atakowano – bano się reakcji, były bowiem przypadki zbiorowej obrony duszpasterzy, przez parafian, przed wywózką i aresztowaniem.

Pierwszą placówką duszpasterską ks. Stanisława była parafia Dukszty Pijarskie, leżące w pobliżu Wilna nad rzeką Wilją. Po roku duszpasterzowania w Duksztach, we wrześniu 1941 r. arcybiskup Jałbrzykowski przeniósł ks. Stanisława Pyrtka do parafii pw. Najświętszego Bożego Ciała w Ikaźni, w rejonie brasławskim obwodu witebskiego (dziś Białoruś), niedaleko granicy z Łotwą.

Straszną okupację rosyjską, naznaczoną wywózkami na Syberię, w czerwcu 1941 r. zastąpiła okupacja niemiecka. Nowi najeźdźcy nie okazali się lepsi. Po zajęciu okolicy Niemcy utworzyli Komisariat Generalny Białoruś (niem. Generalbezirk Weißruthenien) i w nim znalazła się wieś Ikaźń. Na owych terenach pogranicza wielu nacji okupanci prowadzili politykę wzbudzania nienawiści narodowych, szczególnie wobec Polaków. W ten sposób starali się zjednać społeczność białoruską, łotewską i litewską.

Tłumiony był każdy objaw polskości. Kościół Katolicki i ludność polska stały się celem polityki eksterminacyjnej.

I wówczas ks. Maćkowiak poprosił o pomoc i ją otrzymał. Na stanowiska wikariusza przybył trzy lata młodszy Stanisław. Obaj młodzi kapłani zaczęli prowadzić gorliwą działalność, m.in. katechizację dzieci – był to wszak początek roku szkolnego – mimo formalnych zakazów. Szybko ich zadenuncjowano, do czego przyczynić się miał pewien weterynarz, wysługujący się, jako starosta brasławski, Niemcom. Taki donos mógł w owych czasach prowadzić tylko do jednego: „tajna” policja państwowa (niem. Geheime Staatspolizei), czyli gestapo, wydała na nich wyrok śmierci.

Ks. Maćkowiak został uprzedzony, przez pochodzącego z Ikaźni Jana Pietkuna (AK-owca, który przez dwa lata ukrywał rodzinę żydowską, za co odznaczony został później medalem „Sprawiedliwy wśród Narodów Świata”), o grożącym niebezpieczeństwie. Udał się więc do Wilna i o radę zwrócił do swego arcybiskupa. Pozostać? Uciekać? Ukryć się? Abp Jałbrzykowski pozostawił decyzję kapłańskiemu sumieniu – ks. Maćkowiaka i jego wikariusza. Obaj pozostali w Ikaźni. Nie mogli porzucić parafian.

3 grudnia 1941 r. ks. Maćkowiak został przez gestapo aresztowany i zawieziony do więzienia w Brasławiu. Następnego dnia u bram więzienia pojawił się Stanisław, z doraźną pomocą, niezbędnymi rzeczami i prośbą o uwolnienie swego proboszcza. Zamiast jej spełnienia i jego, pod zarzutem „ujemnego ustosunkowania się do władz i utrzymywania tajnej szkoły”, zatrzymano. Aresztowani zostali także parafianie przybyli z podpisaną przez wielu wiernych petycją w ich sprawie – byli wśród nich niejacy Antoni Jarocki i Justyn Rydziko, świadkowie męczeństwa obu kapłanów...

W Brasławiu kapłani byli torturowani. Bito ich, aż do utraty przytomności. Świadek zapamiętał ich wyszeptywaną modlitwę: „Pro Christo...”.

W Wigilię 1941 r. uwięzionych w Ikaźni, w tym obu kapłanów, przywieziono do więzienia w Berezwechu (ok. 80 km na południe od Brasławia, dziś część miasta Głębokie).

Celę urządzono w byłym klasztorze oo. bazylianów, zakonu kościoła greckokatolickiego. Rosjanie po napadzie na Rzeczpospolitą przejęli budynki urządzili w nim więzienie, jedno z największych na okupowanych terenach – wybór nie był przypadkowy: w Głębokim bowiem zaczynały się wówczas szerokie tory kolejowe, przystosowane do rosyjskich pociągów, którymi wywożono Polaków na Syberię. Gdy w czerwcu 1941 r. Berezwech zajęli Niemcy znaleźli w murach więzienia – dosłownie w murach, bowiem część ofiar Rosjanie zamurowali żywcem – ok. 800 zamordowanych Polaków. Nie zraziło ich to wszelako – urządzili tam swoje własne. I to w nim, na początku 1942 r., do Stanisława i jego

Pomnik pomordowanych żołnierzy AK i polskich księży w lesie Borek koło Berezowca, Źródło: strona internetowa "Ślady wojen i bitew"

proboszcza dołączył jeszcze jeden kapłan, ks. Mieczysław Bohatkiewicz (1904, Krykały – 1942, las Borek k. Berezowca), proboszcz z Dryssy, w diecezji pińskiej.

Stan zdrowia kapłanów, zmaltretowanych, skatowanych, był już wtedy bardzo zły. Próbował w ich sprawie interweniować miejscowy proboszcz, wikariusz generalny biskupa wileńskiego, ks. Antoni Zienkiewicz i – o dziwo! – udało mu się coś uzyskać. Wszystkich trzech umieszczono bowiem w szpitalu w Głębokiem i pozwolono nawet sprawować Mszę św. Mieli wtedy ostatnią możliwość ucieczki. Pomoc oferował troskliwy dyrektor szpitala, dr Janusz Zasztowt. Nie skorzystali. Nie chcieli narażać nikogo, tym bardziej pracowników szpitala i ich rodzin, na odwet ze strony Niemców. Odwiedzający ich w szpitalu ks. Piotr Bartoszewicz, który pomagał wówczas ks. Zienkiewiczowi w parafii Głęboke, relacjonował, że początkowo wszyscy trzej byli bardzo przerażeni, ale: „Jako ich spowiednik obserwowałem z bliska przemianę duchową, jakiej dokonywał w nich Duch Święty”. Parafianie z Ikażni nie ustawiali w staraniach o uwolnienie swoich duszpasterzy, zbierali pieniądze i złoto na ich wykupienie, i uzyskali nawet „obietnicę” ich uwolnienia od naczelnika niemieckiej żandarmerii. Więźniowie jednak nie mieli złudzeń, twierdząc zgodnie wobec ks. Bartoszewicza, że będą wolni, ale już „w Ojczyźnie Niebieskiej”.

2 marca 1942 r. wszyscy trzej poprosili o ostatnią spowiedź. Ks. Bartoszewicz, który sam później zesłany został na 6 lat do rosyjskich łagrów syberyjskich, wspominał: „Podziwiałem ich pokój ducha i radość wewnętrzną z tej świadomości, że idą na śmierć i wkrótce oddadzą życie za wiarę”.

Wieczorem tego dnia policja zabrała ks. Stanisława

i ks. Bohatkiewicza z powrotem ze szpitala do więziennej celi w Berezowcu. Jak się okazało była to ich „cela śmierci”.

Gdy następnego ranka na saniach wywieziono księży na egzekucję, towarzyszył im głośny płacz przetrzymywanych parafian z Ikażni, na co odpowiedzieli: „Nie płaczcie, nasza śmierć będzie dla was uwolnieniem, będziecie wolni wszyscy. Ofiarujemy naszą krew za was”. 4 marca 1942 r., w dzień uroczystości św. Kazimierza, królewicza, patrona wileńskiej prowincji kościelnej, wszystkich trzech rozstrzelano w lesie Borek i tam pogrzebano w zbiorowym dole. Ich ostatnimi słowami miały być „Niech żyje Chrystus Król!!!”

W lesie boreckim w XXI w. staraniem polskich krewnych tam pomordowanych, pojawił się wreszcie krzyż katolicki. Zagospodarowano mały cmentarzyk i postawiono pomnik z polskimi napisami. Jeden z nich brzmi: „Księża rozstrzelani 4 marca 1942, bł. Mieczysław Bohatkiewicz, bł. Władysław Maćkowiak, bł. Stanisław Pyrtex, beatyfikowani 13 czerwca 1999 przez Papieża Jana Pawła II...”

List do rodziny napisany z celi śmierci przez bł. ks. Stanisława Pyrtka:

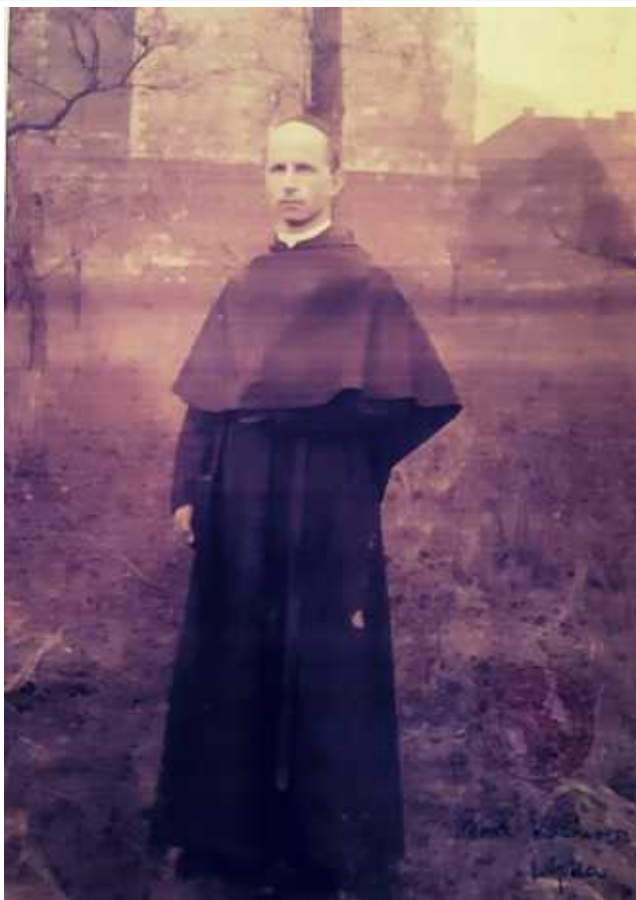
„Kochany Tatusiu i Drogie Rodzeństwo.

Te kilka godzin oddziela mnie od niczym nie zastużonej śmierci. Obowiązek kapłana – złożyć i tę ofiarę za Chrystusa. Ginę za nauczanie religii. Nie płaczcie i nie smućcie się po mnie, idę do Mamusi i tam wszyscy się spotkamy [...] Ślę wam błogosławieństwo kapłańskie. Po trzech miesiącach więzienia cieszę się, że jestem godzinę cierpieć i umierać. Więc nie rozpaczajcie, bo wszyscy się spotkamy.”

Cześć Jego Pamięci!

Pomnik męczenników II wojny światowej, kościół pw. św. Jana Chrzciciela, Szczecin. Na bocznych ścianach cokół umieszczono nazwiska i imiona wszystkich świętych i błogosławionych z okresu II wojny światowej, którzy zginęli śmiercią męczeńską, a których później wyniesiono na ołtarze. Jednym z nich jest bł. ks. STANISŁAW PYRTEK.

Brat Kazimierz Lipka obok klasztoru, foto: archiwum Zakonu Augustianów

Sługa Boży Brat Kazimierz Lipka z Sidziny

14 listopada 2020 roku w Kaplicy Arcybiskupów Krakowskich odbyła się uroczysta sesja zakończenia na etapie diecezjalnym procesu beatyfikacyjnego braci augustianów – o. Wilhelma Gaczka, o. Krzysztofa Olszewskiego, o. Edmunda Wiluckiego oraz br. Kazimierza Lipki.

Proces beatyfikacyjny rozpoczął się 4 września 2018r. W tym okresie zgromadzono dokumenty będące dowodem męczeństwa i heroiczności życia Sług Bożych. W aktach opisano przebieg ich życia i męczeńskiej śmierci. W tym celu powołano biegłych z dziedziny archiwistyki i historii oraz przesłuchano wielu świadków, co potwierdziło wypełnienie przez zakonników powołania i życia według reguły zakonnej. Proces na etapie diecezjalnym trwał niewiele ponad dwa lata. Zebrane materiały procesowe zostały już przekazane do Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych w Rzymie.

Sprawa ta jest bliska nam – mieszkańcom Sidziny, gdyż brat Kazimierz Lipka to nasz rodak, a wyniesienie go w przyszłości do chwały błogosławionych naszego Kościoła byłoby zaszczytem dla naszej miejscowości. Sidzina z pewnością zyskałaby orędownika u Boga w osobie pochodzącego z Sidziny męczennika.

Wojciech Stanisław Lipka urodził się 30.06.1891 roku

Zakończenie procesu beatyfikacyjnego na etapie diecezjalnym, 14.11.2020r., źródło: www.diecezja.pl

w Sidzinie na roli Lipkowej nr domu 153., jako drugie dziecko w rodzinie Andrzeja Lipki i Klary z domu Kufel. Miał starszego brata Józefa, (urodzonego w styczniu 1890 roku) oraz dwie młodsze siostry – Rozalię (urodzoną w marcu 1895 roku) oraz Anielę (urodzoną w lipcu 1900 roku). Jego rodzice wspominani są w rodzinie jako pobożni i bogobojni, pracowici i uczciwi ludzie surowych zasad, którzy starali się dobrze wychować swoje dzieci.

Młodszy syn Lipków, mały Wojtek, uczęszczał do

Rodzinny dom brata Kazimierza Lipki na roli Lipkowej, 30.03.2022r., fot: K. Czarna

Rodzina Lipków, rodzice – Klara i Andrzej oraz córki (z lewej Anieli, z prawej Rozalia), reszta osób nieznana. Fot: z archiwum rodzinnego S. Kulki

Wesele Anieli – siostry br. Kazimierza Lipki (br. Kazimierz stoi za parą młodą), 1925r., foto: z archiwum rodzinnego S. Kulki

Czteroletniej Szkoły Ludowej w Sidzinie, gdzie nauczył się czytać i pisać. Jego młodzieńcze lata przypadają na okres, kiedy to 30-40 lat po śmierci księdza Wojciecha Błaszyńskiego w Sidzinie aktywnie działają bractwa, a także bardzo żywy jest kult Matki Bożej Sidzińskiej w Cudownym Obrazie. Proboszczem w Sidzinie w tym czasie jest ksiądz Czesław Hałaciński, który w 1888 roku erygował Wspólnotę Trzeciego Zakonu Świętego Franciszka i został jej wspólnotowym dyrektorem. Właśnie w takiej atmosferze u stóp ołtarza Matki Bożej Sidzińskiej w młodym, kilkunastoletnim Wojtku budzi się powołanie. Siedemnastoletni chłopak postanawia odpowiedzieć na nie i kieruje swoje kroki do zakonu. Trudno jest dzisiaj stwierdzić co spowodowało, że wybrał zakon augustianów. Czy była to gruntownie przemyślana decyzja? Czy była to podpowiedź sidzinianina Jana Binkusia, który pracował u augustianów jako ogrodnik, czy może udając się do Krakowa szedł pieszo i pierwszym klasztorem, który napotkał tuż za Mostem Grunwaldzkim, idąc od strony Sidziny była siedziba augustianów na krakowskim Kazimierzu? Tego nigdy się nie dowiemy. Jedno jest pewne - tam trafił, i tam pozostał.

I tak w maju 1908 roku Wojtek wstępuje do zakonu augustianów, aby we wspólnocie zakonnej rozeznaczyć swoje powołanie. Odbywa nowicjat wypełniony modlitwą, pracą

i refleksją i 12 sierpnia 1923 roku składa swoje pierwsze śluby zakonne „ślub ubóstwa, posłuszeństwa i czystości” i przyjmuje imię zakonne Kazimierz.

Jedno z tych okien wychodziło z klasztornej celi brata Kazimierza Lipki w zakonie augustianów w Krakowie, 14.12.2018r., foto.: K. Czarna

15 sierpnia 1926r. zakonnik składa uroczystą profesję zakonną, a w 1934 roku śluby wieczyste. Całe swoje życie zakonne wiąże z klasztorem w Krakowie przy kościele Św. Katarzyny Aleksandryjskiej. Pełni tutaj posługę furtianina i zakrystianina. Jego współbracia określają go jako człowieka wiernego regule Świętego Augustyna, często przystępującego do Spowiedzi Świętej, rozmodlonego i służącego bliźnim.

Brat Kazimierz Lipka w ogrodzie przyklasztornym, fot: archiwum Zakonu Augustianów

W latach dwudziestych i trzydziestych XX wieku brat Kazimierz kilkakrotnie przyjeżdża do Sidziny m. in. na ślub swojej siostry Anieli czy pogrzeby, choćby ks. dr Michała Kordela.

W 1939 roku, kiedy to Niemcy napadają na Polskę, rozpoczyna się II wojna światowa. Bracia augustianie w Krakowie aktywnie niosą pomoc poszkodowanym i potrzebującym. Między innymi w klasztorze przy kościele pw. św. Katarzyny Aleksandryjskiej chroni się kilkudziesięciu wysiedleńców z północnej Polski a bracia zapewniają im zakwaterowanie i wyżywienie. Zakonnicy aktywnie włączają się też w działania ruchu oporu przeciw okupantowi.

Nie uchodzi to jednak uwadze Niemców. 9 sierpnia 1941 r. o. Krzysztof Olszewski, o. Edmund Wilucki i br. Kazimierz Lipka zostają wezwani do stawienia się do placówki Gestapo przy ul. Pomorskiej, gdzie zostają aresztowani. 19 września 1941 roku Gestapo zatrzymuje kolejnych czterech ojców, wśród nich Wilhelma Gaczka. Wszyscy zostają osadzeni w więzieniu przy ul. Montelupich. Tam w trakcie przesłuchań są bici i torturowani, ale nie przyznają się do zarzucanych im czynów, a mianowicie czytania zakazanej przez Niemców prasy podziemnej oraz słuchania radia. W listopadzie 1941 roku wszyscy augustianie transportem więźniów zostają przewiezieni do obozu zagłady w Auschwitz.

Brat Kazimierz Lipka po przybyciu do obozu koncentracyjnego 4 listopada 1941r. otrzymuje numer obozowy 22407 i status więźnia politycznego. W czasie pobytu w obozie, jak inni więźniowie, jest bity i zmuszany do ciężkiej niewolniczej pracy. Otrzymuje głodowe racje żywności. Dodatkowym obciążeniem dla wycieńczonego organizmu są niskie zimowe temperatury i skąpe odzienie. To wszystko sprawia, że zakonnik czyje się do granic możliwości wyczerpany i chory. 26 lutego 1942 roku rano w tajemnicy prosi swego współbrata, a zarazem współwięźnia, o Spowiedź Świętą. Następnie wypowiadając słowa „Pójdę do szpitala, odpocznę trochę” udaje się do obozowego szpitala licząc, że otrzyma tam pomoc i rzeczywiście będzie mógł trochę odpocząć. Kiedy około godz. 11.00 stawia się przed obozowym lekarzem, ten widząc wychudzonego i słabego człowieka, z którego nie ma już korzyści w pracy, rozkazuje wstrzyknąć więźniowi w serce zastrzyk z fenolu, który zabija go niemal natychmiast...

Ciało brata Kazimierza Lipki zapewne zostało spalone w obozowym krematorium. Czterech jego współbraci również nie przeżyło pobytu w obozach.

Trwamy w oczekiwaniu na dalsze wiadomości, które napłyną z Rzymu.

Cześć Jego Pamięci!

(Tekst dotyczący br. Kazimierza Lipki przygotowała Kazimiera Czarna).

Pokój lekarski w szpitalu obozowym w Auschwitz, gdzie brat Kazimierz Lipka został uśmiercony, 11.07.2018, foto: K. Czarna

Informacja o nabożeństwie żałobnym w intencji śp. brata Kazimierza, fot: z archiwum rodzinnego S. Kulki

Opracował Adrian Handzel na podstawie materiałów źródłowych:

Historii brata Kazimierza Lipki: Opracowanie Kazimierza Czarny, [Źródła: publikacja „O. Wilhelm Gaczek i Trzech Towarzyszy” - wydanie w związku z Postulacją Sprawy Męczenników Augustiańskich; O.W. Czarniak OFM, Księża rodacy i duszpasterze Sidziny na przestrzeni 450 lat jej historii, 2013r.]

Źródła dot. historii bł. Ks. Stanisława Pyrtka: Rzymskokatolicka parafia pod wezwaniem św. Zygmunta, Salon24 /księga honoru – Stanisław Pyrtka

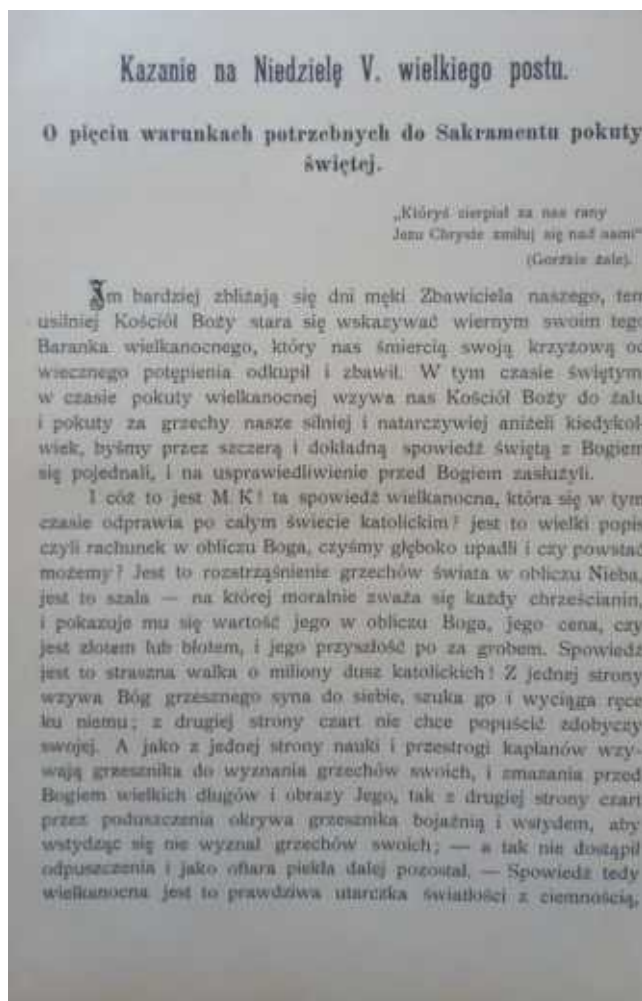
Kolejny unikatowy eksponat w naszym Skansenie

Zbiory Skansenu w Sidzinie - Muzeum Kultury Ludowej powiększyły się ostatnio o kolejny unikatowy eksponat. Tym razem do skansenu ofiarowana została książka „Kazania niedzielne” opracowana przez Księdza Klemensa Enzingera, Proboszcza obrządku łacińskiego w Wyżnicy na Bukowinie. Wydana w drukarni i litografii Emila Młynarskiego w Czerniewicach z osobistym poleceniem drukowania „Imprimatur” księgi jako zgodnej z nauką kościoła, polecającym jest Seweryn Arcybiskup, wydana w 1899 roku. Treścią księgi są kazania do podania wiernym w każdą niedzielę roku liturgicznego. Na początkowych kartach można dostrzec niezwykle laudację, dedykację „Ku pamięci 70 - letniej rocznicy urodzin Najjaśniejszego i Najmiłociwszego Monarchy Cesarza, Króla i Pana Franciszka Józefa I. Najłaskawszego Patrona i Kollatora Kościołów Katolickich na Bukowinie. W dowód najgłębszej czci, hołdu i wdzięczności, poświęca najoddańszy autor”.

Jakże niezwykle postacią był Franciszek Józef I (czas panowania 1848-1916), Cesarz Monarchii Austro-Węgierskiej, skoro doczekał się laudacji, zapewne

niejednej w wydawanych ówczesnie w Galicji księgach. Jakby tego było mało, portret Franciszka Józefa I znajdował się w wielu galicyjskich domach. W Skansenie w Sidzinie w chałupie Banasika do dziś wisi portret cesarza Austrii, króla Węgier, Czech, Dalmacji, Chorwacji, Sławonii, Galicji, Lodomerii, Ilirii i Jerozolimy, etc, etc....

Franciszek Józef I dał się poznać jako kontynuator reform zapoczątkowanych przez jego przodków, reformował polskie szkolnictwo, administrację. Zmiany zapoczątkowane przez ojca, były kontynuowane za czasów jego panowania. We wsiach galicyjskich zakładane były szkoły, powstawały orkiestry dęte złożone z mężczyzn, którzy odbyli służbę wojskową w cesarskiej armii. Sidzińska orkiestra gra nieprzerwanie od 1886 roku do dziś. Pozostająca przez bardzo długi czas w zaborze austriackim Galicja była uprzywilejowana, mieszkańcy mogli posługiwać się językiem polskim, uczyć się, uczestniczyć w nabożeństwach. Przeprowadzone reformy administracyjne pozwoliły kolejnym pokoleniom Małopolan na wyznaczanie granic działek, dróg, lasów według rysowanych wtedy bardzo dokładnych map

katastralnych. W 1914 roku w Nowym Targu Cezar ufundował pierwszy na Podhalu szpital. Obserwowano intensywny rozwój Galicji, przyczyniły się do niego galicyjskie elity, które zawarły ugodę z Wiedniem obiecując lojalność Galicji wobec monarchii w zamian za możliwość rozwoju kulturalnego i gospodarczego. Ówczesną Galicję zamieszkiwały różne narodowości i nacje, swoisty tygiel kulturowy był możliwy dzięki otwartości cesarza, w pamięci poddanych przetrwał jako dobry cesarz. Podczas kilku wizyt w Galicji witały go wiwatujące tłumy. Mimo iż służba w wojsku austrowęgierskim była bardzo trudna, bardzo długa i ciężka, a w wielu wojnach i toczonych bitwach ginęli mieszkańcy będący powołani do służby wojskowej. Nasi przodkowie wspominali ten czas jako dobry, sam fakt umieszczenia portretów Franciszka Józefa I w chatach

naszych dziadków jest dowodem na to, że był to człowiek ważny, darzony wielkim szacunkiem. Portrety były rozprowadzane w czasie kiedy nasze wsie były pod zaborem, celem było dostarczenie wizerunku cesarza do każdej chaty w cesarstwie. Obraz przedstawia cesarza w uroczystym stroju z orderami, wielu prostych mieszkańców nie miało świadomości, że to Cezar Franciszek Józef, myśleli że to jakiś święty bo nikt inny wtedy na obrazach nie występował. Wieszali portret razem z innymi świętymi obrazami i byli tacy którzy się do niego modlili.

Zapraszamy do obejrzenia portretu cesarza do Sidzińskiego skansenu. Wisi osobno w innym miejscu niż święte obrazy i przypomina o czasach kiedy i Bystra Podhalańska i Sidzina były częścią austro - węgierskiej Galicji. (J.Cz.) Fot. Skansen - MKL

Konkurs palm wielkanocnych

Gminny Ośrodek Kultury, Promocji, Turystyki i Sportu Bystra-Sidzina w Sidzinie serdecznie zaprasza na konkurs palm wielkanocnych, który skierowany jest do dzieci i młodzieży z naszej gminy.

Wykonane palmy powinny zawierać elementy tradycyjne: kwiaty, wstążki z bibuły, baze, wiosenne rośliny, suszone trawy itp. W palmach nie powinno być roślin chronionych, a wszystkie ich elementy powinny być wykonane z należytą starannością. Komisja konkursowa zwracać uwagę będzie na zdobnictwo, formę, inwencję artystyczną i pomysłowość. Palmy z elementami sztucznymi będą niżej oceniane.

W konkursie może zostać zaprezentowana każda ręcznie wykonana palma zgłoszona jako indywidualna praca, lub zbiorowa, przygotowana przez np. klasę, lub organizację.

Palmy zostaną ocenione w kategoriach:

- duże – palmy o długości ponad 2m,
- średnie – długość od 1m do 2m,
- małe – do 1m

Palmy biorące udział w konkursie należy dostarczyć 10.04.2022 r. (niedziela) do remizy OSP w Sidzinie i do remizy OSP w Bystrej Podhalańskiej w godzinach od 11:00 do 14:00.

Rozstrzygnięcie i ogłoszenie wyników konkursu nastąpi 11 kwietnia 2022 r. (poniedziałek) na profilu społecznościowym Facebook Gminnego Ośrodka Kultury Bystra-Sidzina.

Odbiór nagród i palm nastąpi 12.04.2022 (wtorek) od 12:00-15:00 w sali OSP w Sidzinie (dzieci i młodzież z Sidziny) i w sali OSP w Bystrej Podhalańskiej (dzieci i młodzież z Bystrej Podhalańskiej). Dodatkowe informacje uzyskać można pod numerem telefonu 18 26 99 001.

ZAPRASZAMY

Gminny Ośrodek Kultury, Promocji, Turystyki i Sportu

OGŁASZA KONKURS:

PALM WIELKANOCNYCH

TERMIN SKŁADANIA PALM

10.04.2022

MIEJSCE

**REMIZA OSP SIDZINA
I OSP BYSTRA PODHALAŃSKA**

GODZINA

11:00-14:00

KONTAKT: 18 26 99 001

Wydawca:
Gmina Bystra-Sidzina
34-235 Bystra Podhalańska 373
Redagują: pracownicy Urzędu Gminy Bystra-Sidzina i jednostek organizacyjnych
Red.naczelnia: Anna Nieużytek,
promocja@bystra-sidzina.pl